

KÄPY
Lapsikuolemaperheet ry
Vertaistukea suruun

TOIMINTAKERTOMUS

1.1. – 31.12.2020

KÄPY – Lapsikuolemaperheet ry

Åkerlundinkatu 3B, 4. krs

33100 Tampere

toimisto(a)kapy.fi

045 652 4395

www.kapy.fi

Sisältö

Sisältö.....	1
YLEISTÄ KÄPY RY:N TOIMINNASTA.....	2
Koronapandemian vaikutukset yhdistyksen toimintaan	3
TOIMINNAN ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN	4
JÄSENASIOIDEN HOITO	6
TUKITOIMINTA	7
<i>Tukikirjanen</i>	11
<i>Lapsiopus</i>	12
VIESTINTÄ.....	12
SUREVAN KOHTAAMINEN -HANKE	22
TALOUS.....	23
EDUNVALVONTA, VERKOSTOYHTEISTYÖ JA TUTKIMUKSEN TUKEMINEN	25

YLEISTÄ KÄPY RY:N TOIMINNASTA

KÄPY - Lapsikuolemaperheet ry (KÄPY ry) on valtakunnallinen vertaistukiyhdistys, jonka tarkoituksena on tukea lapsensa menettäneitä perheitä. Tukea tarjotaan erityisesti vanhemmille ja perheille, joiden lapsi on kuollut raskauden myöhäisessä vaiheessa, vauvana, lapsuudessa, nuorena tai nuorena aikuisena. Yhdistyksen tarjoamat tukimuodot lapsensa menettäneille perheille ovat mm. tukipuhelin, tukihenkilöt, kirjallinen tukimateriaali sekä eri puolilla Suomea ja verkossa kokoontuvat vertaistukiryhmät. KÄPY ry on aatteellisesti sitoutumaton ja voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka jäsenet ovat lapsen kuoleman kokeneita vanhempia, sisarusia, isovanhempia ja perheen ystäviä sekä työssään lapsikuolemia kohtaavia.

Uusi strategia 2020–2024 hyväksyttiin, ja uusi hallitus valittiin vuosikokouksessa keväällä 2020. Yhdistyksen hallitukseen kuuluu puheenjohtaja ja 4–6 muuta varsinaista jäsentä. Hallituksen toimiaika on kaksi vuotta. Hallitukseen toimikaudella 2020–2022 kuuluvat Leena Vilka (puheenjohtaja), Tuuli Lahti (varapuheenjohtaja), Ruut Kaukinen, Kirsi Hyväri, Sonja Vuorela, Jenni Mäenpää ja Krista Nuutinen. Vuosikokouksessa tehtiin sääntömuutos, jonka mukaan jatkossa hallitukseen kuuluu puheenjohtajan lisäksi 4–6 varsinaista ja kaksi varajäsentä. Hallituksella oli vuoden aikana kahdeksan kokousta.

Yhdistyksessä toimii noin 170 vapaaehtoista eri rooleissa mm. tukihenkilöinä, ryhmänohjaajina ja kokemusasiantuntijoina, ja valtakunnallinen toiminta on mahdollista heidän tekemänsä arvokkaan vapaaehtoistyön ansiosta. Yhdistyksessä on kolme vakituista työntekijää; toiminnanjohtaja, viestintävastaava ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattori. Lisäksi surujärjestöjen yhteisessä, KÄPY ry:n hallinnoimassa Surevan kohtaaminen -hankkeessa (2018-2020) työskenteli projektipäällikkö, viestintävastaava ja osa-aikainen suunnittelija.

Yhdistyksen visio:

Yhdistys ajaa rohkeasti kuolleen lapsen arvostusta yhteiskunnassa. Koulutetut vapaaehtoiset mahdollistavat laadukkaan ja perheiden tarpeiden mukaisen vertaistuen tarjoamisen valtakunnallisesti. Kokemusasiantuntijuuttaan ja strategista osaamistaan vahvistamalla yhdistys

pystyy lisäämään tunnettuuttaan sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten keskuudessa ja kehittämään varainhankintaansa.

Koronapandemian vaikutukset yhdistyksen toimintaan

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen vuosi myös KÄPY ry:lle koronaviruspandemian vuoksi. Yhdistys seurasi aktiivisesti viranomaissuosituksia kokoontumisiin liittyen, ja ohjeisti myös vapaaehtoisia noudattaman suosituksia. Maaliskuussa kaikki vertaistukiryhmät ja tapahtumat peruttiin, ja yhdistys siirsi vertaistukea verkkoon nopealla aikataululla. Yhdistys ei ollut aiemmin toteuttanut verkkovertaistukea, se oli tavoitteena toimintasuunnitelmassa vasta vuodelle 2022. Koronatilanne kuitenkin sai yhdistyksen reagoimaan tilanteeseen nopeasti, jotta vertaistuki voitiin turvata ainakin osittain poikkeustilanteesta huolimatta.

Verkossa toteutettiin huhti-joulukuussa 2020:

- paikkakuntakohtaisia ja valtakunnallisia vertaistukiryhmiä
- suljettu kohdennettu verkkoryhmä
- vertaistukichatteja eri kohdennuksilla
- vertaistukiryhmä sisaruksensa syöpään menettäneille lapsille
- työnohjauksellista tukea vapaaehtoisille

Vertaistukiryhmiä ja tapahtumia pystyttiin järjestämään kesän jälkeen elo-marraskuussa melko normaalisti. Koronatilanteen pahentuessa marraskuun lopulla ryhmien kokoontumisia peruttiin jälleen, ja ryhmäkokoja pienennettiin viranomaissuosituksen mukaan. Myös surukonferenssi ja pohjoismaisten lapsikuolemayhdistysten yhteistyötapaaminen peruttiin vuonna 2020 kokonaan.

KÄPY ry on panostanut jo aiemmin myös kirjalliseen vertaistukeen, ja erityisesti koronarajoitusten aikana kirjallinen tukimateriaali oli tärkeä tukimuoto monelle perheelle. Syksyllä 2020 yhdistys sai Oskar Öflundin säätiön apurahan tukikirjasen uudistamiseen. Viestintävastaava uudisti tukikirjasen eri kieliversiot (suomi, ruotsi ja englanti) vastaamaan KÄPY ry:n visuaalista ilmettä ja teki niihin sisällöllisiä päivityksiä, jotta perheet saavat tukikirjasista ajantasaista tietoa. Uudistettu tukikirjanen julkaistaan juhluvuonna 2021.

.

TOIMINNAN ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Yhdistyksessä on jatkuvan toiminnan kehittämisen kulttuuri ja prosessien sujuvuuteen kiinnitetään paljon huomiota. Toimintatapoja kehitetään sekä sisäisesti että yhteistyössä verkostojen kanssa. Vuonna 2020 kiinnitettiin erityistä huomiota prosessien kirjaamiseen ja vuosikellojen päivittämiseen, jotta toiminnan jatkuvuus pystytään turvaamaan myös henkilövaihdosten ja hankkeiden päättymisten yhteydessä. Arviointia ja toiminnan kehittämistä tehdään yhteistyössä myös sidosryhmien kanssa. Surujärjestöjen hallitukset ja työntekijät kokoontuivat tammikuussa 2020 viikonlopun mittaiseen kehittämissiikoloppuun, jossa aiheena olivat yhdenvertaisuuden huomioiminen yhdistyksen toiminnassa sekä hyvinvointi ja jaksaminen.

Yhdistyksen aiheen vuoksi työntekijöiden hyvinvointiin on tärkeää kiinnittää huomiota. Työntekijöillä oli mahdollisuus osallistua omaa osaamista tukeviin koulutuksiin, mikä on tärkeä osa työntekijöiden osaamisen ja motivoimisen tukemista. Työntekijät kävivät säännöllisesti ryhmätyönohjauksessa, ja jokaisella työntekijällä oli mahdollisuus myös henkilökohtaiseen työnohjaukseen. Työkykyä tukevaa toimintaa järjestettiin koronatilanteen sallimissa puitteissa mm. järjestämällä yhteisiä ulkoiluhetkiä ja virtuaalilounaita. Onnistumisia ja innostumisia tuotiin näkyväksi työyhteisössä eri tavoin. Työntekijät kannustivat toisiaan jakamalla toisilleen pieniä makeita palkintoja, kun tuli tilanne, jossa haluttiin kiittää hyvästä suorituksesta tai ideasta. Työntekijöiden hyvä yhteishenki on erityisen tärkeää pienessä työyhteisössä, jossa tehdään töitä haastavan aiheen parissa.

PÄÄTAVOITE

Toimintaa kehitetään säännöllisesti kerätyn tiedon ja perheiltä saadun palautteen perusteella.

Alatavoite 1

Jäsenkysely suuntaa toiminnan sisältöä ja palautteet otetaan huomioon kehittämistyössä.

(jäsenkysely marraskuussa, vastaamisprosentin tavoite 20% jäsenistöstä)

Toteutus: Laaja jäsenkysely tehtiin arviointisuunnitelman mukaisesti joulukuussa 2020. Kyselyyn vastasi 55 henkilöä. Poikkeuksellinen koronavuosi saattoi vaikuttaa vastaajamäärään, sillä fyysisiä tapahtumia ei järjestetty samalla tavalla kuin aiempina vuosina. Vuoden 2020 aikana tehtiin kysely myös vertaistukiryhmissä käyneille ja palautetta kerättiin tukitoiminnasta erikseen, mikä voi myös vaikuttaa laajemman kyselyn vastausprosenttiin.

Alatavoite 2

Seurataan suunnitelmallisesti ajankohtaisten edunvalvonnallisten asioiden etenemistä (lähetetyt lausunnot ja kannanotot)

Toteutus: Vuonna 2020 luotiin edunvalvonnan seurantakaavio, jonka avulla edunvalvonnan tavoitteita ja toimenpiteitä on helpompi seurata. Monimuotoiset perheet -verkoston tekemät lausunnot ja kannanotot kirjataan myös yhdistyksen seurantaan.

Alatavoite 3

Kerätään palautetta uudistuneista kotisivuista ja kehitetään niitä edelleen saadun palautteen perusteella (vastaajien lukumäärä)

Toteutus: Kotisivuja kehitettiin vuoden aikana, ja sivuston rakennetta selkeytettiin entisestään, jotta perheiden ja ammattilaisten on mahdollisimman helppo löytää hakemansa tieto. Kokonaan uusia sisältöjä kotisivuilla ovat kuolleiden lasten muistoseinä sekä verkkokauppa, jonka kautta jäseneksi liittyminen, tukikirjallisuuden tilaaminen ja tukituotteiden ostaminen helpottuvat (verkkokauppa julkaistaan alkuvuodesta 2021).

Alatavoite 4

Annetaan vapaaehtoisille palautetta heidän arvokkaasta toiminnastaan.

Toteutus: Avoimissa vertaistukiryhmissä käyneiltä kerättiin vuoden aikana palautetta ja koosteet lähetettiin ryhmänohjaajille (palautteita ryhmätoiminnasta 31). Jokaisesta vertaistukitapahtumasta kerätty palaute lähetettiin tapahtuman ohjaajille luettavaksi ja hyödylliset muutosehdotukset otetaan huomioon uusia järjestettäessä. Tukisuhteista saatu palaute välitettiin vertaistukihenkilöille koordinaattorin toimesta (seurantapalautteita välitetty 62

tukihenkilölle).

Alatavoite 5

Luodaan suunnitelma Surevan kohtaaminen -hankkeen jälkeen tapahtuvalle kokemusasiantuntijatoiminnalle.

Toteutus: Hankkeessa kehitettiin prosesseja, jotta toiminnan jatkaminen on sujuvaa myös jatkossa, vaikka resurssit eivät olisi samansuuruiset kuin hankkeessa 2018-2020.

JÄSENASIOIDEN HOITO

Yhdistyksessä oli yhteensä 1284 jäsentä vuonna 2020. Uusia jäseniä liittyi vuoden aikana 61. Lisäksi yhteydenottajissa oli 58 henkilöä. Useat heistä liittyvät myöhemmin jäseniksi.

PÄÄTAVOITE

Jäsenyys koetaan mielekkäänä ja yhdistys tarjoaa jäsenten tarpeiden mukaista toimintaa.

Alatavoite 1

Yhteydenotto yhdistykseen helpottuu tehokkaamman viestinnän ja uudistuneiden kotisivujen myötä. (Yhteydenottajien määrä lisääntyy 80-> 100/vuosi)

Toteutus: Yhteydenottolomakkeen lisääminen kotisivuille madalsi kynnystä yhteydenottoihin. Yhteydenottopyyntöjä kotisivujen kautta vuoden aikana oli yhteensä 86. Jäsenrekisteriin merkittyjen yhteydenottajien määrä säilyi entisellä tasolla. Yhteys lapsensa menettäneisiin perheisiin tehtiin viikon sisällä yhteydenottopyynnön saamisesta.

Jäsenkirjeen lähettäminen uudistettiin vastaanottajalähtöiseksi lokakuussa 2020. Jatkossa jäsenkirjeet aukeavat suoraan viestikenttään, jolloin kirje on helpompi lukea, ja jäsenkirjeiden lukijoiden määrä saadaan nousemaan.

Alatavoite 2

Jäsenrekisterin tiedot pidetään ajan tasalla ja käytetään jäsenrekisteriä kohdistetumpaan tiedottamiseen.

Toteutus: Kohdennettua viestintää tehtiin paikkakuntaakohtaisista ryhmistä, alueellisista vertaistukipäivistä, isomman lapsen menettäneille vertaistukiviikonlopusta sekä verkkovertaistuesta. Kohdennettua, sähköpostitse tapahtuvaa viestintää lisättiin (ks. viestintäosio).

Alatavoite 3

Viestintävastaava tiedottaa lapsikuolemaperheitä kohtaavia tahoja yhdistyksen toiminnasta ja jäsenyydestä tiedottamista lisätään vertaistukitapahtumissa. (tiedotteita ryhmien kokoontumispaikkakunnille 10)

Toteutus: Koronatilanteen vuoksi ryhmätapaamisia jouduttiin perumaan ja tukea siirrettiin verkkoon, joten epävarman tilanteen vuoksi paikkakuntaakohtaista tiedottamista ei tehty suunnitelman mukaan.

Alatavoite 4

Yhdistyksen esite ja tukikirjallisuus päivitetään/uudistetaan. Visuaalinen ilme yhtenäistetään.

Toteutus: Tukikirjasen uudistustyö tehtiin syksyllä 2020, kts. kohta Viestintä.

TUKITOIMINTA

Tukitoiminta on yhdistyksen keskeisin toimintamuoto, ja vapaaehtoisina toimii noin 170 koulutettua yhdistyksen jäsentä. Suurin osa heistä toimii tukihenkilöinä. He tarjoavat perheille vertaistukea eri puolille Suomea pääsääntöisesti puhelintukena. Tukitoiminnan organisoimisesta vastaa vapaaehtoistoiminnan koordinaattori.

PÄÄTAVOITE

Yhdistys pystyy tarjoamaan lapsen kuoleman kokeneille perheille heidän tarvettaan vastaavaa vertaistukea. Yhdistyksessä huomioidaan erilaiset perhemuodot.

Alatavoite 1

Tarjotaan kohdennettuja tapaamisia perheen eri jäsenille huomioiden lapsen ikä ja kuolinsyy. Valtakunnallisia tapaamisia järjestetään useita kertoja vuodessa. (vanhemmille 3, isovanhemmat 1-2, sisarukset 2-3).

Alatavoite 2

Vastataan perheiden tuen tarpeeseen kouluttamalla vuosittain riittävä määrä vapaaehtoisia ja lisätään isomman lapsen menettäneiden tukihenkilöiden määrää kohdennetulla viestinnällä.

Alatavoite 3

Tuetaan vapaaehtoisten jaksamista heidän vaativissa tehtävissään välittömällä koordinaattorin tarjoamalla tuella, työnohjauksellisilla tapaamisilla sekä ammatillisella ryhmätyönohjauksella. Vapaaehtoisille järjestetään mahdollisuuksia myös vapaampaan yhdessä oloon ja asioiden jakamiseen.

Alatavoite 4

Vapaaehtoisten tukisuhteiden kestoja ja muotoja räätälöidään heidän omien lähtökohtiensa mukaisesti ja tukisuhteiden aikaista seurantaan lisätään kolmen kuukauden välein tapahtuvaksi (tukisuhteiden seurantapuhelujen/viestien määrä).

Tukitoiminnan toteutus:

- **Tukipuhelin:**

Tukipuhelin päivysti kerran viikossa aamu- ja iltapäivällä. Vuoden aikana soitettiin yhteensä 126 tukipuhelua ja vastattiin 86 yhteydenottolomakkeen kautta saatuun tukipyyntöön, joista osa johti tukipuheluun ja osaan vastattiin sähköpostilla.

- Tukihenkilötoiminta:

Uusia tukisuhteita alkoi vuoden aikana 60. Vapaaehtoisilla oli mahdollisuus rajata tukisoittojen määrää tai jättää puhelumäärä avoimeksi. Koordinaattori oli säännöllisesti yhteydessä tukisuhteissa oleviin vapaaehtoisiin ja välitti heille palautetta tuettavilta. Koordinaattori teki palaute/seurantasoinon sekä tuettavalle että tukihenkilölle noin 3 kk tukisuhteen alkamisesta, mutta tätä seuranta ja tukea ei ollut mahdollista lisätä tavoitteen mukaisesti kolmen kuukauden välein tapahtuvaksi. Lisääntyneiden yhteydenottopyyntöjen vuoksi koordinaattorin työaika ei riittänyt seurannan lisäämiseen. Vuoden aikana oltiin yhteydessä 62 tukea antavaan tukihenkilöön, kun heille välitettiin palautetta tuettaviltaan. Suurin osa palautteista kerätään tuettavilta puhelimitse, joka on varmin tapa saada palautetta tukihenkilöille.

- Vertaistukiryhmät:

Vapaaehtoisten ohjaamia vertaistukiryhmiä kokoontui 16:lla eri paikkakunnalla. Ryhmät olivat tauolla koronapandemian vuoksi maaliskokuussa ja marras-joulukuussa. Toimistolta vierailtiin vuoden aikana Porin vertaistukiryhmässä. Ryhmäkertoja tarjottiin yhteensä 90 eri paikkakunnilla. Vertaistukiryhmiin osallistui vuoden aikana 191 eri henkilöä.

- Verkkovertaistuki:

Ryhmächatteja toteutettiin Tukinetissä keväällä kolme ja syksyllä viisi. Ryhmächatit kohdennettiin kohtukuoleman kokeneille, isomman lapsensa menettäneille, syöpään lapsensa menettäneille, onnettomuudessa lapsensa menettäneille, pian syntymän jälkeen lapsensa menettäneille sekä joulu ilman lasta -teemalla. Chatteihin osallistui yhteensä 87 henkilöä.

Avoimia verkkovertaistukiryhmiä Zoom -alustalla toteutettiin keväällä viisi ja syksyllä kaksi. Avoimiin verkkovertaistukiryhmiin osallistui yhteensä 22 henkilöä.

Suljettuun verkkovertaistukiryhmään kohtukuoleman kokeneille osallistui kuusi äitiä. Ryhmä kohdennettiin heille, joilla ei olisi ollut pääsyä paikkakuntakohtaisiin vertaistukiryhmiin.

- Vertaistukiviikonloput:

Kevään vertaistukiviikonloppu (ent. perheviikonloppu) peruttiin koronapandemian vuoksi.

Syksyn vertaistukiviikonloppu järjestettiin Rautalammilla syyskuussa. Viikonloppuun

osallistui 11 perhettä ja 16 lasta, joista yhdeksän osallistui koululaisten vertaistukiryhmään.

Viikonlopussa työskenteli viisi vapaaehtoista, kaksi lasten vertaisryhmän ohjaajaa ja neljä lastenhoitajaa.

- Kohdennetut vertaistukitapaamiset:

Isomman lapsensa menettäneiden viikonloppu toteutettiin lahjoitusvaroin. Viikonloppuun osallistui 22 lapsensa menettänyttä henkilöä ja viisi vertaisohjaajaa.

Onnettomuudessa lapsensa menettäneiden vertaistukipäivään osallistui 12 vanhempaa.

Verkossa toteutettuun menetys monikkoperheessä -vertaistukitapaamiseen osallistui 12 vanhempaa ja se toteutettiin yhteistyössä Suomen Monikkoperheet ry:n kanssa.

Isovanhemmille järjestettiin vertaistukiviikonloppu Lahdessa, osallistujia oli yhteensä 13.

Viikonloppua ohjasi kaksi vapaaehtoista vertaisohjaajaa.

- Omatoimiset vertaistukitapaamiset:

Elokuussa järjestettiin omatoiminen vaellusviikko Lappiin, johon osallistui kuusi aikuista ja kaksi lasta.

- Vapaaehtoisten koulutukset:

Tukihenkilö- ja ryhmänohjaajakoulutuksia järjestettiin yksi. Tukihenkilökoulutukseen osallistui 13 ja ryhmänohjaajakoulutukseen 10 yhdistyksen jäsentä.

Tukinetin chat-ohjaajiksi koulututtui 12 vapaaehtoista, sekä Zoom-verkkovertaistukiryhmien ohjaajiksi 5 ryhmänohjaajaa.

- Vapaaehtoisten työnohjauksellinen tuki:

Vapaaehtoisille järjestettiin surujärjestöjen yhteiseen koulutus- ja virkistysristeilyyn sisällytetty jatkokoulutus yhdenvertaisuuden toteutumisesta järjestöissä. Aiheena oli myös oma jaksaminen. KÄPY ry:stä osallistui yhteensä 18 vapaaehtoista.

Kesäkuussa työnohjaukselliseen päivään verkossa osallistui viisi vapaaehtoista, päivää ohjasi kirjallisuusterapeutti Heli Hulmi.

Syksyllä kahteen verkkoiltaan osallistui yhteensä 11 vapaaehtoista. Toinen illoista oli suunnattu tukihenkilöille, toinen ryhmänohjaajille.

- Etri-toimijoiden kokoontumisia ei koronapandemian takia ollut, mutta vapaaehtoiset osallistuivat joihinkin Etri-istuntoihin. Vuoden aikana vapaaehtoiset osallistuivat yhteensä kuuteen ensituki-istuntoon HUS:n ja kolmeen istuntoon TYKS:n sairaanhoitopiireissä.

- Ammattilaisille ja sureville suunnattu Syväluotaus suruun -päivä toteutettiin yhteistyössä

surujärjestöjen kanssa Kajaanissa. Päivä sisälsi luentoja perheen tukemisesta ja kokemusasiantuntijan puheenvuoron. Paikalla oli myös työntekijöitä surujärjestöistä. Osallistujia oli 30.

- Lasten ja nuorten vertaistuki:

Suomen nuoret lesket ry toimi hakijana surujärjestöjen yhteiselle säätiöavustukselle lasten ja nuorten vertaistuen järjestämiseen. Toimintaan saatiin Alli Paasikiven säätiöltä 8000 e ja Ragnar Ekbergin säätiöltä 2000e. Avustuksilla toteutettiin kaksi lasten vertaistukiryhmää Helsingissä sekä nuorten ja nuorten aikuisten viikonloppu Tampereella, johon osallistui 13 nuorta.

Lasten verkkoryhmä sisaruksensa syöpään menettäneille alakouluikäisille pilotoitiin yhteistyössä Sylva ry:n, Suomen syöpäyhdistys ry:n ja Lounais-Suomen syöpäyhdistys ry:n kanssa syksyllä 2020.

Toimistolta välitettiin Lapsen kuolema tukikirjasta lapsensa menettäneille perheille (74 kpl) sekä ammattilaisille (250 kpl). Miten tukea lasta, kun läheinen on kuollut kirjasta lähetettiin perheille (45 kpl) ja ammattilaisille (110kpl). Yhdistyksen esitteitä lähetettiin tukikirjallisuuden mukana sekä ammattilaisille tilausten mukaan (410kpl).

Tukikirjanen

Aho A L, Kivikko M, Mesikämmen E, Uittomäki S. 2014. Lapsen kuolema. Tietoa ja tukea lapsen kuoleman kohdanneille. KÄPY-Lapsikuolemaperheet ry.

Anna Liisa Aho, Maarit Kivikko, Erja Mesikämmen ja Susanna Uittomäki (toim.). När ett barn dör. Information och stöd till barnets närstående. 2014. KÄPY – Lapsikuolemaperheet ry.

Anna Liisa Aho, Maarit Kivikko, Erja Mesikämmen ja Susanna Uittomäki (toim.). Death of a Child. Information and support for bereaved families. 2014. KÄPY – Lapsikuolemaperheet ry.

Tukikirjasen uudistamiseen saatiin avustus Oskar Öflundin säätiöltä, ja uudistus toteutettiin syksyn 2020 aikana. Kirjasen visuaalinen ilme uudistettiin (kaikilla kielillä) ja sisältöön tehtiin joitakin päivityksiä: luettavuutta kehitettiin ja loppuun lisättiin osio ammattilaisavusta.

Lapsiopus

Uittomäki S, Mynttinen S & Laimio A. 2011. Miten tukea lasta, kun läheinen on kuollut. Opas läheisille sekä lasten ja nuorten parissa työskenteleville. KÄPY-Lapsikuolemaperheet ry.

Uittomäki S, Mynttinen S & Laimio A. 2011. Stöd till barn som mist en närstående. Handbok för närstående och personer som arbetar med barn och ungdomar.

Myös lapsioppaan uudistukseen saatiin rahoitus vuonna 2020 Alli Paasikiven säätiöltä, ja uudistus toteutetaan vuonna 2021.

VIESTINTÄ

TAVOITE 1. Yhdistys tiedottaa eri kohderyhmille kohdennetusti tarjolla olevista tukimuodoista, jolloin lapsikuolemaperheet saavat paremmin tietoa toiminnasta ja uudet perheet rohkaistuvat osallistumaan toimintaan.

- Jäsenille tiedotettiin jäsenrekisterissä olevien tietojen perusteella kohdennetuista vertaistukitoiminnoista, kuten vertaistukichateista (11 viestiä eri chattien kohderyhmille), verkkovertaistukiryhmistä (5 kohdennettua viestiä) ja tapahtumista (monikkoperheiden ja isovanhempien vertaistukipäivien kohderyhmille). Lisäksi tilanteen mukaan viestittiin sähköisesti paikkakuntaakohtaisista vertaistukiryhmistä alueella asuville KÄPY ry:n jäsenille (10 kohdennettua viestiä eri paikkakuntien jäsenille).

- Tiedotusta KÄPY ry:n tapahtumista toteutettiin osittain yhteistyössä muiden tahojen kanssa, mikä auttoi kohdentamaan viestiä oikealle kohderyhmälle. Syöpään lapsensa menettäneiden vertaistukitoiminnasta tiedotti KÄPY ry:n lisäksi Suomen Syöpäyhdistys ry. Lapsille ja nuorille suunnatuista tukimuodoista tiedotettiin yhdessä muiden surujärjestöjen kanssa. Tukinet viestiheidän alustallaan toteutetuista vertaistukichateista myös omissa kanavissaan. Mieli ry, erityisesti sen kriisikeskukset jakoivat tietoa KÄPYn vertaistukitoiminnasta. Seurakuntien kanssa tehtiin

viestinnällistä yhteistyötä erityisesti kuolleiden lasten muistopäivän ympärillä: seurakuntien järjestämistä tapahtumista tiedotettiin KÄPY ry:n kanavissa, ja seurakuntia kannustettiin kertomaan tapahtumien aikana KÄPY ry:n vertaistukitoiminnasta. Myös tyhjän sylin messuilla oli puhumassa KÄPY ry:n vapaaehtoisia ja jaossa yhdistyksen esitteitä.

TAVOITE 2. Osallistetaan vapaaehtoisia ja jäseniä yhteiskunnalliseen keskusteluun, edunvalvontaan ja tiedon välittämiseen lapsen kuolemaan liittyvistä asioista.

Vuoden 2020 aikana tehtiin yhteistyötä eri medioiden toimittajien sekä vapaaehtoisten kanssa, jotta lapsikuolemaperheiden asiat saivat näkyvyyttä. KÄPYn välittämä vapaaehtoinen on haastateltavana ainakin 11 vuonna 2020 julkaistussa verkossa saatavilla olevassa artikkelissa. Lisäksi paikallislehdet tekivät juttuja oman paikkakuntansa vapaaehtoisista.

Syksyllä opiskelijaa pyydettiin tekemään opinnäytetyökysely yhdestä yhdistyksen edunvalvontatavoitteesta; kuolleena syntyneen lapsen nimeämisestä. Kyselystä tiedotettiin jäsenistölle, ja kyselyyn tuli runsaasti vastauksia. Viestinnässä tuotiin esiin yhdistyksen arvoja ja edunvalvontatavoitteita mm. teemapäivien yhteydessä.

TAVOITE 3. Ammattilaisia tavoitetaan valtakunnallisesti kattavammin ja he saavat tietoa vertaistuen muodoista, joita yhdistys järjestää lapsen kuoleman kokeneille perheille (osittain hankkeen kanssa yhteistyössä).

Surevan kohtaaminen -hanke tavoitti suuren määrän ammattilaisia myös vuonna 2020 (kts. kohta Surevan kohtaaminen -hanke).

TAVOITE 4. Lisätään lapsikuolemaperheiden esillä oloa sosiaalisessa mediassa, lehtiartikkeleissa sekä mediassa.

Toimittajiin oltiin suoraan yhteydessä ja heille annettiin tietoa sekä välitettiin haastateltaviksi KÄPY ry:n jäseniä. Tällaisia yhdistyksen aloitteesta syntyneitä artikkeleita, joissa KÄPYn jäsenet

ovat haastateltavina, julkaistiin valtamedioissa ainakin 6, ja ne keskittyivät erityisesti kuolleiden lasten muistopäivän ympärille, mutta myös muina aikoina oltiin toimittajiin yhteydessä. Jäsenistöä ja vapaaehtoisia kannustettiin antamaan haastatteluja medialle, ja haastateltavia välitettiin myös lehdistön aloitteesta. Yhteensä KÄPY ry mainittiin vuoden aikana ainakin 25 verkossa saatavilla olevassa artikkelissa (ks. liite). Myös paikallislehdissä tehtiin juttuja oman alueen tukitoiminnasta.

Sosiaalisen median näkyvyydestä ja järjestön omista viestintäkanavista ks. kohta viestintäkanavat.

TAVOITE 5. Toteutetaan edunvalvonnallista tavoitetta tukeva viestintäkampanja.

Erillistä suurempaa viestintäkampanjaa ei tehty koronapandemian tuomien haasteiden vuoksi.

Edunvalvonnallista viestintää toteutettiin erityisesti eri teemaviikkojen ja -päivien mukaan.

Tällaisia olivat vuonna 2020

- Liikenneturvallisuusviikko 7.–11.9.
  - o Sosiaalisen median viestinnässä näkyneet edunvalvonnalliset tavoitteet: kriisiavun tärkeys koko perheelle, kaikille perheenjäsenille ja kaikissa perhetilanteissa. Lapsen oikeus kriisiapuun vuorokauden sisällä kriisistä.
  - o Vertaistukichat lapsensa onnettomuudessa menettäneille sekä viestintä tulevasta vertaistukipäivästä.
  - o Viikolla julkaistiin myös lapsensa liikenneonnettomuudessa menettäneen vertaistarina ja toteutettiin varainhankintaa (heijastinten myynti).
  - o Lähestyttiin eri medioiden toimittajia ja tarjottiin teemaviikkoon liittyvää sisältöä. Tämä aktiivisuus poiki kaksi lehtijuttua (Iltalehti ja MTV uutiset), joissa haastateltiin KÄPY ry:n vapaaehtoisia ja kerrottiin myös KÄPY ry:n vertaistuesta.
- Kuolleiden lasten muistopäivä 23.9.
  - o Päivän aikana ja sitä ennen yhdistyksen sosiaalisen median viestinnässä näkynyt edunvalvonnallinen tavoite: kuolleen lapsen arvostus yhteiskunnassa, perheiden tuen tarve.
  - o Kuolleiden lasten muistopäivänä julkaistiin kuolleiden lasten muistoseinä, johon kuolleiden lasten vanhemmat kirjoittivat päivän aikana kymmeniä muistokirjoituksia.

- Muistopäivästä julkaistiin mediatiedote STT uutispalvelussa.
- Lähestyttiin toimittajia ja tarjottiin muistopäivään liittyvää sisältöä. Iltalehti, MTV uutiset, Kotiliesi sekä Ilkka-Pohjalainen tekivät tämän yhteydenoton perusteella jutut. Myös muut mediat tekivät juttuja mm. yhdistyksen tiedotteen perusteella ilman yhdistyksen aktiivista osallistumista.
- Kuolleiden lasten muistopäivän ympärillä tiedotettiin vapaaehtoisten ja seurakuntien järjestämistä tapahtumista kootusti.
- Muistopäivänä tehtiin myös varainhankintaa (tekstiviestilahjoitukset).
- Pyhäinpäivä 30.10.
  - Pyhäinpäivänä jaettiin kuolleiden lasten muistoseinää sekä muistutettiin kuolleen lapsen muistamisen tärkeydestä lapsikuolemaperheille.
- Lapsen oikeuksien päivä 20.11.
  - Päivän aikana sosiaalisen median viestinnässä näkynyt edunvalvonnallinen tavoite: Lapsen oikeus kriisiapuun perheenjäsenen kuoleman jälkeen, lapsen oikeus tulla kohdelluksi tasaveroisena omaisena muiden omaisten kanssa.

Viestintäkanavat

Yhdistys viestii tuesta, toiminnasta ja lapsikuolemaperheiden asioista erityisesti kotisivujen, jäsenkirjeiden, KÄPY-lehden ja KÄPY – Lapsikuolemaperheet ry -Facebook-sivun sekä muiden sosiaalisen median kanavien kautta.

Yhteydenottajilta kysytään halukkuutta ottaa vastaan järjestön viestintää. Heillä on mahdollisuus saada jäsenkirjeet sekä jäsenlehti puoli vuotta ilman jäseneksi liittymistä, eikä yhdistyksen toimintaan osallistuminen edellytä jäsenyyttä. Jäsenyyttä tarjotaan kuitenkin aktiivisesti niin yhdistyksen kuin vapaaehtoistenkin taholta. Jäsenyyttä markkinoidaan sopivissa yhteyksissä järjestön sosiaalisen median kanavissa, ja tämä on tuonutkin yhdistykselle jonkin verran uusia jäseniä.

Sosiaalinen media

KÄPYn ensisijainen sosiaalisen median tiedotuskanava vuonna 2020 oli Facebook. Vuoden 2021 alussa KÄPY ry:llä on Facebookissa 1396 seuraajaa, mikä ylitti vuodelle asetetun seuraajatavoitteen. Kasvua vuoteen 2019 nähden oli yli 20 % (1136 -> 1396). KÄPY ry:n Facebook-julkaisujen orgaaninen (ei maksettu) tavoitavuus on ollut enimmillään noin 13 000 ihmistä.

Julkaisuja Facebook-sivulle tehtiin 2–3 kpl viikossa tai tarpeen mukaan enemmän. Julkaisujen aiheita olivat KÄPY ry:n järjestämä vertaistukitoiminta, edunvalvonnalliset asiat, lapsikuolemaperheiden tarinat (lehtiartikkelit ja verkkosivulla julkaistut vertaistarinat) sekä muu ajankohtainen lapsikuolemaperheiden asioihin liittyvä.

Tukitoiminnasta tiedotettiin myös KÄPY – Lapsikuolemaperheet ry vertaistukiryhmä -sivulle, joka on vertaistuellinen suljettu ryhmä lapsensa menettäneille. Vertaistukiryhmä-sivulla on noin 2400 jäsentä.

Viestintään hyödynnettiin säännöllisesti myös Twitteriä, jossa KÄPY ry:llä on vuoden 2021 alussa 333 seuraajaa. Yksittäiset twiitit ovat saaneet enimmillään noin 1500 näyttökertaa.

Jäsenkirje

Vuonna 2020 lähetettiin kuusi jäsenkirjettä (tammi-, maalisk-, touko-, elo-, loka- ja joulukuussa). Jäsenkirjeet lähtevät noin tuhannelle vastaanottajalle. Elokuusta alkaen jäsenkirjeen lähettämässä siirryttiin käyttämään Mailchimp-alustaa, jolloin kirjeestä tuli ulkoasultaan ja käytettävyydeltään entistä selkeämpi. Mailchimpissä myös kirjeen tavoitavuuden seuranta onnistuu.

Jäsenkirjeen on avannut 50–60 % vastaanottajista, mikä on uutiskirjeeksi suuri avausprosentti. Monet jäsenistä kertovat jäsenkirjeen olevan heille tärkein kanava saada tietoa tulevasta

vertaistukitoiminnasta. Seurannan (linkkien klikkaukset) perusteella erityisesti vertaistukitoimintaan liittyvät asiat kiinnostavat vastaanottajia jäsenkirjeessä.

Jäsenlehti

Vuonna 2020 julkaistiin kaksi jäsenlehteä, toukokuussa (teemalla vertaisuus) sekä marraskuussa (teemalla kenellä on oikeus surra). Jäsenlehdet julkaistiin sekä painettuna että sähköisenä versiona. Useimmat jäsenet haluavat painetun lehden kotiinsa, ja lehden levikki on hieman alle 1000 ja painosmäärä hiukan enemmän. Jäsenlehden toimituskuntaan kuului neljä järjestön vapaaehtoista sekä viestintävastaava.

Palautteiden perusteella jäsenlehti on jäsenille tärkeä tietolähde ja ennen kaikkea tapa saada vertaistukea. Joillekin jäsenille se on tärkein ja ainoa tukimuoto. Muiden lapsensa menettäneiden kertomusten lukeminen on tärkeää, ja monille myös tietopohjaiset artikkelit tuovat apua ja lohtua. Lehden kautta saa tietoa myös järjestön toiminnasta ja muista lapsikuolemaperheiden asioista.

Kotisivut

Järjestön kotisivuilla kapy.fi ylläpidetään ajantasaista tietoa kaikesta järjestön tarjoamasta vertaistuesta ja muusta toiminnasta. Verkkosivulta löytyy tietoa myös muiden tahojen järjestämästä kohderyhmälle olennaisesta toiminnasta. Sivustolla julkaistaan myös mm. vertaistarinoita ja tiedotteita. Se on yhdistetty järjestön sosiaalisen median kanaviin.

Vuoden 2020 aikana kotisivuilla oli noin 18 500 yksittäistä kävijää. Yksittäisiä istuntoja oli noin 27 500. Kävijöille mielenkiintoisinta sisältöä (eri sivujen katselumäärien perusteella) olivat vertaistukiryhmien tiedot ja muu vertaistukitoiminta sekä vertaistarinat.

Kotisivujen rakennetta uudistettiin käyttäjäystävällisemmäksi. Uusina sisältöinä sivustolle tulivat kuolleiden lasten muistoseinä sekä verkkokauppa, joka julkaistaan alkuvuodesta 2021.

Kuolleiden lasten muistoseinä julkaistiin kuolleiden lasten muistopäivänä 23.9.2020. Vuoden 2020 loppuun mennessä seinälle on kirjoitettu 65 eri henkilön muistokirjoitusta.

Koulutukset ja tapahtumat

Yhdistyksen toiminnasta kerrotaan ammattihenkilöstölle suunnatuissa koulutuksissa ja messutapahtumissa, osittain Monimuotoiset perheet -verkoston kautta. Vuonna 2020 yhdistys osallistui virtuaalisille varhaiskasvatusmessuille, jossa se edusti verkostoa.

Kokemusasiantuntijoiden puheenvuorot

Surevan kohtaaminen -hankkeessa koulutetut kokemusasiantuntijat kävivät pitämässä kokemuspuheenvuoroja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille ja opiskelijoille niin työpaikoilla kuin oppilaitoksissa ja opintopäivillä.

Verkossa saatavilla olevat julkaisut, joissa yhdistys esiintyy

Leena Vilkan kolumni: Mitä lapseni opetti minulle kuuden vuoden, kuukauden ja neljän päivän aikana. YLE. 13.1.

<https://yle.fi/uutiset/3-11055054>

För ett drygt år sedan dog Isa Muotios barn i magen: "Det skulle kännas tryggt att ha en grupp där man vet att det är okej att ta upp det här". YLE. 9.2.

<https://svenska.yle.fi/artikel/2020/02/09/for-ett-drygt-ar-sedan-dog-isa-muotios-barn-i-magen-det-skulle-kannas-tryggt-att>

Leena ja Juha Hannus menettivät aikuisen, urheilullisen poikansa yllättäen – "Olin niin raivoissani, että hakkasin nyrkillä seinää". Karjalainen 12.2. Tamperelainen 11.3.2020

<https://www.karjalainen.fi/teemat/vapaa-aika/item/242264>

<https://www.tamperelainen.fi/paikalliset/1490158>

Hannele Tervahauta sai kaksi keskenmenoa, ja yksi lapsi kuoli kohtuun: "Olin pettynyt omaan kehoon" – Keskenmenon syy jää yhä usein selvittämättä. Ilkka-Pohjalainen, Hämeen sanomat, Turun sanomat, Satakunnan kansa 17.2.

<https://www.hameensanomat.fi/teema/hannele-tervahauta-sai-kaksi-keskenmenoa-ja-yksi-lapsi-kuoli-kohtuun-keskenmenon-syy-jaa-yha-usein-selvittamatta-1057219/>

Cecilian 2-vuotias poika meni illalla nukkumaan ja kuoli: "Vähitellen tuntuu siltä, että pystyn taas hengittämään". Kaksplus 23.2.2020

<https://www.kaksplus.fi/perhe/minun-tarinani/cecilian-2-vuotias-poika-meni-illalla-nukkumaan-ja-kuoli-vahitellen-tuntuu-silta-etta-pystyn-taas-hengittamaan>

Pieni Supersankari. Laura Väisänen menetti lapsensa ja huomasi, että ympäröivä maailma ei osaa suhtautua lapsensa kuolemaa sureviin vanhempiin. Iltalehti 13.4.2030

<https://www.iltalehti.fi/perheartikkelit/a/46e394ee-a4ce-4eac-9899-b60b0daf0293>

Ville kuoli jääkiekkomaalin alle – Pojan kuolema avasi Johannalle oven auttamisen maailmaan: "Henkäys kerrallaan pääsi eteenpäin ja jaloilleen". Seura 25.4.2020

<https://seura.fi/ilmiot/tarinat/ville-kuoli-12-vuotiaana-jaakiekkomaalin-alle-pojan-kuolema-avasi-johannalle-oven-auttamisen-maailmaan/>

Viimeisellä viikolla sairaalassa Merja kysyi teini-ikäiseltä pojaltaan, tietääkö tämä kuolevansa: "Mitä enemmän aikaa kuluu, sitä todemmaksi muuttuu se, että poikaa ei enää ole". Mtv Uutiset 26.4.2020

<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/viimeisella-viikolla-sairaalassa-merja-kysyi-teini-ikaiselta-pojaltaan-tietaako-tama-kuolevansa-mita-enemman-aikaa-kuluu-sita-todemmaksi-muuttuu-se-etta-poikaa-ei-ena-ole/7784896#gs.7vlf2g>

Takana neljä raskautta, kolme synnytystä, mutta vain kaksi lasta tuli kotiin... Lapsen maailma 29.5.2020

<https://lapsenmaailma.fi/teemat/perhe/takana-nelja-raskautta-kolme-synnytysta-mutta-vain-kaksi-lastatuli-kotiin/>

Pahin tapahtui meille. Helsingin Sanomat 11.6.2020

<https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000006536576.html>

Miten elämä, joka vasta alkoi, voi päättyä kesken unien? – toimittaja kirjoittaa esseessä, millaista on kohdata lapsen kuoleman aiheuttama suru. Aamulehti 21.6.2020

<https://www.aamulehti.fi/hyvaelama/art-2000007427181.html>

Käpy ry tarjoaa vertaistukea lapsensa menettäneille vanhemmille – Toiminnanjohtaja kertoo, miten kohdata sureva läheinen. Ilkka-Pohjalainen 18.8.2020

<https://ilkkapohjalainen.fi/tilaajalle/paikalliset/tilaajalle-7.3187110?ald=1.6554172>

Kun pahin tapahtuu. Reetan lapsi kuoli auto-onnettomuudessa. Äiti kertoo, miten pääsi takaisin jaloilleen mittaamattomassa surussa. Iltalehti 23.8.2020

<https://www.iltalehti.fi/perheartikkelit/a/8105fa78-b458-4fd2-9688-2c17b77ef9a1>

Monta palloa ilmassa. Yrittäjänainen 1/2020

https://digiplus.fi/www/Yrittajanainen/2020_No1/index.html#/1/

4-vuotias Nooa kuoli auto-onnettomuudessa – tällaista on lapsensa menettäneen isän suru: "Aluksi uskottelin itselleni, että hän on vain kylässä mummulassa". MTV Uutiset 12.9.2020

https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/4-vuotias-nooa-kuoli-auto-onnettomuudessa-tallaista-on-lapsensa-menettaneen-isän-suru-aluksi-uskottelin-itselleni-etta-han-on-vain-kylässä-mummulassa/7921558?fbclid=IwAR0V6Y8jyR12INXYOJ9-roOZ99r2_CdmSlsgrcQMn4LaI8GbMqiX_uXwls#gs.fr9enp

Teklan viimeinen vuosi. 23. syyskuuta vietetään valtakunnallista kuolleiden lasten muistopäivää. Iltalehti 23.9.2020

https://www.iltalehti.fi/perheartikkelit/a/a08a7c27-ad07-407d-9778-a9ab1b743120?fbclid=IwAR1gIscAgb0BZ3v1iG7XoTeOvKMYhmqD92gNMohjyyqyqG7y_I538c_yA30

Ullan tytär nukkui pois vain tunteja syntymänsä jälkeen: ”Olen loppuelämäni hänen äitinsä”. MTV Uutiset 23.9.2020

https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/ullan-tytar-nukkui-pois-vain-tunteja-syntymansa-jalkeen-olen-loppuelamani-hanen-aitinsa/7931976?fbclid=IwAR3nmFy-Z_4D_4XUFUXbVgHu88iJb7YTACBorMOAE17Lj&zlp-RjV1b_2l#gs.h04tr1

Kuolleiden lasten muistopäivä on tänään. Torstai-lehti 23.9.2020

<https://www.torstai-lehti.fi/2020/09/23/kuolleiden-lasten-muistopaiva-on-tanaan/>

Kohtulapsen kuolemaan liittyy yhä tabuja: ”Sisaruksen kuolemasta kannattaa puhua lapselle avoimesti ja hänen ikätasonsa mukaisesti”, aiheesta gradun tehnyt äiti kannustaa. Ilkka-Pohjalainen 23.9.2020

<https://ilkkapohjalainen.fi/tilaajalle/arki-ja-hyvinvointi/tilaajalle-7.3187110?ald=1.8151668>

Porilaisparin tytär kuoli kohtuun pari tuntia ennen synnytystä – ”Mietin vieläkin, kerroinko hänelle varmasti tarpeeksi monta kertaa, että äiti rakastaa”. Satakunnan kansa 26.9.2020

<https://www.satakunnankansa.fi/satakunta/art-2000007183001.html>

Kun Sirman 11-vuotias tytär menehtyi auto-onnettomuudessa, äidin sydäimestä riistettiin palanen: ”Suru on tie, jota taivalletaan eteenpäin”. Kotiliesi 26.9.2020

<https://kotiliesi.fi/i ihmiset-ja-ilmiot/i ihmiset/kun-sirman-11-vuotias-tytar-menehtyi-auto-onnettomuudessa-aidin-sydamesta-riistettiin-palanen-suru-on-tie-jota-taivalletaan-eteenpain/>

Pojan menetyksestä syntyi kirjaidea – täytettävään muistokirjaan voi tallettaa surun synkimmätkin hetket. Kirkko ja kaupunki 23.10.202

<https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/pojan-menetyksesta-syntyi-kirjaidea-taytettavaan-muistokirjaan-voi-tallettaa-surun-synkimmatkin-hetket#00a62813>

Oman lapsen kuolema näytti filosofi Leena Vilkalle, että tuskallisimpiin kokemuksiin voi kätkeytyä poikkeuksellista kauneutta. Kirkko ja kaupunki 29.10.2020

https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/oman-lapsen-kuolema-naytti-filosofi-leena-vilkalle-etta-tuskallisimpiin-kokemuksiin-voi-katkeytya-poikkeuksellista-kauneutta?fbclid=IwAR1Pc_nSPfapqCbGEJ-7_8LpsJC5m1uuk28JPuTJ0Zdj8Zr7YE6cXo9pV6c#00a62813

Lapsen kuolema muutti elämäni – Pimeys muuttui lopulta valoksi, josta syntyi myös kirja surevien avuksi. Hidasta elämää 16.12.2020

<https://hidastaelamaa.fi/2020/12/lapsen-kuolema-muutti-elamani-pimeys-muuttui-lopulta-valoksi-josta-syntyi-myos-kirja-surevien-avuksi/#d0a60a8d>

Elli-vauva kuoli äitinsä Riikan syliin vain 15-päiväisenä – "Olimme saaneet nähdä toisemme, ja se oli tärkeintä". Mtv Uutiset 27.12.2020

<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/elli-vauva-kuoli-aitinsa-riikan-syliin-vain-15-paivaisena-olimme-saaneet-nahda-toisemme-ja-se-oli-tarkeinta/8010308#gs.g2o4fs>

SUREVAN KOHTAAMINEN -HANKE

Vuosi 2020 oli surujärjestöjen yhteisen Surevan kohtaaminen -hankkeen viimeinen toimintavuosi sosiaali- ja terveysministeriön myöntämällä kolmivuotisella (2018-2020) rahoituksella. Hanketta hallinnoi KÄPY ry. Surevan kohtaaminen -toiminnan jatkamiseksi aiottiin hakea Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:n Ak-avustusta keväällä 2020, mutta koronatilanteen johdosta STEA ei avannut normaalia Ak-avustushakua. Hankkeelle haettiin sen sijaan yhden vuoden jatkoa syksyn 2020 haussa.

Neljän surujärjestön yhteistyöhankkeen tavoitteena on ammattilaisten tiedon lisääminen läheisen varhaista kuolemaa surevien kohtaamisesta, tukemisesta sekä vertaistuen ja jatkoavun pariin ohjaamisesta valtakunnallisesti. Hankkeen taustalla on KÄPY ry:n Kokemuskouluttajat-hankkeen (2015–2017) kehittämistyö. Hankkeen toteuttajina ovat Huoma - Henkirikoksen uhrien läheiset ry, KÄPY ry, Suomen nuoret lesket ry ja Surunauha ry.

Hankkeen toiminta koostuu kahdesta osa-alueesta: verkkosivusto ja materiaalin tuottaminen sekä kokemusasiantuntijatoiminta. Hanke on perustanut sivuston www.surevankohtaaminen.fi, jonne kootaan ja tuotetaan tietoa surevien kohtaamisesta ja tukemisesta surevia työssään kohtaavia

ammattilaisia ja opiskelijoita varten. Myös surevat ja heidän lähipiirinsä hyötyvät sivuston tiedoista. Hanke kouluttaa läheisen varhaisen kuoleman kokeneista vapaaehtoisia kokemusasiantuntijoita levittämään tietoa surevien kohtaamisesta ja tukemisesta ammattilaisille ja opiskelijoille. Hankkeen jakamassa tiedossa huomioidaan mm. eri perheenjäsenten kuolemat ja eri kuolinsyyt sekä monikulttuurisuus ja perheiden monimuotoisuus.

Hankkeessa koulutettujen kokemusasiantuntijoiden määrä, kokemusasiantuntijan puheenvuoron sisältämät tilaisuudet ja hankkeen eri kanavia pitkin tavoittama ammattilaisten määrä ylittivät asetetut tavoitteet. Määrällisesti hanke tavoitti jo kahden ensimmäisen vuoden aikana eri kanavia myöten (kokemuspuheenvuorot, hankkeen verkkosivusto, sosiaalisen median kanavat ja muiden tahojen julkaisut) arvioilta yli 20 000 ammattilaista ja opiskelijaa.

Palautetta antaneista 85 % (N= 1658) koki saaneensa paljon tai erittäin paljon uutta tietoa kokemusasiantuntijan puheenvuoron myötä. Palautteiden mukaan 90 % koki kokemusasiantuntijan puheenvuoron sisältämän tilaisuuden antaneen paljon tai erittäin paljon valmiuksia surevan kohtaamiseen. Edelleen myös 95 % vastaajista (N= 206) uskoo, että kokemuspuheenvuoron kuulemisella on vaikutusta siihen, miten itse tai työorganisaationsa toimii jatkossa surevia kohdatessaan. Vaikka hanke on saavuttanut hyviä tuloksia, ei tarve ammattilaisten tiedon ja valmiuksien lisäämiseen ole poistunut.

TALOUS

Päätavoite: Yhdistyksen toiminta pidetään monipuolisena, laadukkaana ja taloudellisesti tasapainoisena

TAVOITE 1. Jäsenmaksutulot säilyvät vähintään entisellä tasolla ja uusia rahoituskanavia saadaan yhdistyksen tunnettuuden lisääntyessä. (jäsenmaksutulot >20 000€)

Jäsenmaksutulot pysyivät normaalilla tasolla.

TAVOITE 2. Toteutetaan vuosittainen varainhankintakampanja ja tiedotetaan aktiivisesti toiminnan tukemisen mahdollisuudesta. (muut tulot >10 000€)

Koronatilanteen vaikutukset koko yhteiskunnan toimintaan vaikuttivat myös siihen, että varainhankintakampanjoita ei toteutettu. KÄPY ry sai yksittäisiä yrityksiä yhteistyökumppaneiksi, niin että yritykset lahjoittivat osan jokin tietyn tuotteen myyntitiloista yhdistykselle. Nämä yrityskumppanuudet ovat tärkeitä yhdistyksen toiminnalle. Maaliskuussa 2020 julkaistiin surevan työhön paluuseen liittyvä esihenkilöille ja HR:n edustajille suunnattu verkkokurssi, joka tehtiin yhteistyössä Surevan kohtaaminen -hankkeen ja Fambition Consulting Oy:n kanssa.

Koronatilanteen pahentuessa juuri samalla hetkellä, verkkokurssi ei tavoittanut vuoden aikana niin paljon organisaatioita kuin oli toivottu.

Yhdistyksen rahoitus perustuu suurimmaksi osaksi sosiaali- ja terveysministeriön avustuskeskukselta (STEA) saatavaan yleisavustukseen. Toinen huomattava rahoituslähde ovat jäsenmaksut. Muita rahoituksen hankkimismuotoja ovat omien tuotteiden myynti, kaupunkien avustukset, säätiöiden apurahat, lahjoitukset ja yritysyhteistyö. Yhdistyksessä on jo aiemmin kiinnitetty huomiota siihen, että rahoituspohjaa on laajennettava, mutta koronatilanteen tuomat rahoitushaasteet korostavat tätä tarvetta tulevaisuudessa entisestään.

Vuonna 2020 yhdistyksen toimintaa tukivat STEAn lisäksi Tampereen, Helsingin ja Jyväskylän kaupungit, Oskar Öflundin säätiö, Alli Paasikiven säätiö sekä noin kymmenen yrityskumppania.

EDUNVALVONTA, VERKOSTOYHTEISTYÖ JA TUTKIMUKSEN TUKEMINEN

Päätavoite: Yhdistys jatkaa edunvalvonnassa ja tutkimustoiminnassa yhteistyötä tarkoituksenmukaisten yhteistyötahojen kanssa antaen aktiivisille jäsenille ja vapaaehtoisille mahdollisuudet olla mukana vaikuttamistyössä.

TAVOITE 1. Yhdistyksen työntekijät, vapaaehtoiset ja jäsenet saavat ajantasaista tietoa edunvalvonnallisista asioista.

Edunvalvonnan ajankohtaisista asioista tiedotettiin jäsenkirjeissä ja yhdistyksen viestinnässä. Viestintävastaava toi esiin edunvalvonnallisia tavoitteita mm. teemapäivien yhteydessä (kts. kohta Viestintä). Järjestö osallistui myös kahteen kannanottoon ja yhteen mielipidekirjoitukseen. Yhdistyksen resurssit ovat kuitenkin niin pienet, että työntekijöiden työaika ei riitä kunnolla edunvalvonnallisten asioiden edistämiseen.

TAVOITE 2. Edunvalvonnassa hyödynnetään Monimuotoiset perheet -verkoston yhteistyötä.

Yhdistyksen toiminnanjohtaja osallistui kaikkiin Monimuotoiset perheet – verkoston kokouksiin, ja verkoston johtava asiantuntija järjesti yhdistyksen hallitukselle ja toiminnanjohtajalle työpajan, jossa saatiin eväitä omien edunvalvontatavoitteiden eteenpäin viemiseksi. Verkoston tavoitteena on koota tietoa monimuotoisten perheiden tilanteista ja tuoda tämä tieto päättäjien käyttöön. KÄPY ry on yksi verkoston kymmenestä järjestöstä, ja ajaa verkoston kautta muun muassa perheiden oikeutta saada psyykkistä tukea kriisin kohdatessa ja kriisien jälkihoitoa. Vuodesta 2020 alkaen verkosto panostaa myös työelämäkysymyksiin (ja KÄPY ry sitä kautta surevan työhön paluuseen liittyviin kysymyksiin). Yhteistyö ei korvaa KÄPY ry:n omaa vaikuttamistyötä, vaan antaa tukea myös yhdistyksen omalle työlle edunvalvontakentällä.

TAVOITE 3. Ammattilaisten tietotaito kohdata ja tukea lapsikuolemaperheitä paranee. Tavoitteeseen päästiin hyvin Surevan kohtaaminen -hankkeen toiminnan ansiosta.

Pohjoismaisten lapsikuolemaperheiden yhteistyötapaaminen oli määrä järjestää Suomessa keväällä 2020, mutta koronatilanteen vuoksi tapaaminen jouduttiin perumaan. Tapaamisessa oli tarkoitus jakaa hyviä käytänteitä ja kokemuksia edunvalvonnan kentältä.

Yhdistys jatkoi SOSTEn (Suomen sosiaali- ja terveys ry) jäsenyyttä, ja työntekijät osallistuivat aktiivisesti sen järjestämiin koulutuksiin koskien mm. hallintoa, varainhankintaa ja koronatilanteen vaikutuksia järjestökenttään.

Surujärjestöjen (Suomen nuoret lesket ry, Huoma – Henkirikoksen uhrien läheiset ry sekä Surunauha ry) hallitusten yhteinen koulutus- ja kehittämistapaaminen järjestettiin tammikuussa 2020 risteilyllä, jossa oli mukana myös yhdistysten vapaaehtoisia. Aiheina olivat jaksaminen sekä yhdenvertaisuus surujärjestöjen toimintaympäristöissä.

Kevään 2020 surukonferenssi peruttiin koronatilanteen vuoksi, mutta heti alkusyksystä 2020 ryhdyttiin valmistelemaan kevään 2021 konferenssia, joka toteutetaan ensimmäistä kertaa virtuaalikonferenssina.

Yhdistyksen saama palaute sekä tutkimustulokset osoittavat, että KÄPY ry:n tarjoama vertaistuki koetaan hyvin tärkeäksi tukimuodoksi lapsensa kuoleman kokeneiden perheiden keskuudessa. Yhdistyksen tarjoamasta vertaistuesta ja surusta lapsen kuoleman jälkeen on tehty paljon tutkimuksia, jotka osoittavat vertaistuen olevan merkittävä tukimuoto lapsen kuoleman jälkeen.

Suruun liittyvää tutkimuksellista yhteistyötä jatkettiin Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteiden yksikön kanssa tiedottamalla tutkimuksista ja kyselyistä jäsenistölle, sekä tuettiin opinnäytetöiden tekijöitä tarjoamalla aiheita opinnäytetöille. KÄPY ry:n edunvalvontatavoite kuolleena syntyneen lapsen nimeämisestä eteni opiskelijan toteutettua kyselyn aiheesta syksyllä 2020. Kyselyn tulokset julkaistaan yhdistyksen juhluvuonna 2020.

Järjestö julkaisi vuonna 2020 kaksi kannanottoa yhdessä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa:

- Henkilötunnus myös kuolleena syntyneille lapsille 27.5.2020
- Järjestöjen tuottamat palvelut turvattava budjettiriihessä 19.8.2020

Lisäksi järjestö otti kantaa Terhokodin säilyttämiseen yhdessä Suomen nuoret lesket ry:n kanssa lokakuussa 2020 mielipidekirjoituksella ”Terhokodin kaltaisia yksiköitä tarvitaan lisää”.